

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Disputatio De Restituendis Duobus Versibus Jos. XXI. In
Quibusdam Codicibus Hebraeis Omissis**

**Abicht, Johann Georg
Flachs, Sigismund Andreas**

Lipsiae, 1714

VD18 11446064

§. III.

[urn:nbn:de:bsz:31-130552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130552)

ro illos B. nostri Lutheri Versio cum LXX, Vulgato, aliisque tam orientalibus quam occidentalibus exhibeat, operæ pretium duximus, breviter ostendere, quod sine idonea ratione a Judæis nimium Masoræ auctoritate innixis, in quibusdam non modo impressis, sed etiam MStis Codicibus vel præteriti, vel penitus deleti, in quibusdam vero in marginem sint rejecti. Est igitur nobis animus vindicare innocentes versus, primum casu & librarii culpa, & deinde a Judæorum Criticæ sacræ imperitorum superstitione in exilium abire iustos.

*id qd factu in Edit.
josephi Athias, Amstel.
A. 1667.*

§. II.

Versus, quos Codici Hebræo restituere conamur, desiderantur in Cap. XXI. Josuæ, versu 36. & 37., quos Lutherus his verbis interpretatus est:

v. 36. Von dem Stamm Ruben / vier Städte / Bezer und ihre Vorstädte / Zahza und ihre Vorstädte.

v. 37. Kedemoth / und ihre Vorstädte / Mephaath, und ihre Vorstädte.

Idem versus in Bibliis Hispanicis Casiod. Reinæ, nec non in Italicis Johann. Diodati, ut & in Gallicis Genevensium Theologorum, item in Belgicis, Anglicanis, & quæ Piscator transtulit, aliisque pluribus leguntur. Pari modo inveniuntur in Bibliis a R. Athia, & Jekutiele in Germanicam linguam translatis. Leguntur eodem sensu plane, & quantum linguæ idioma permittit iisdem verbis. Cum vero non in omnibus nec in optimis, uti putant, hebræis Codicibus legantur, merito in causam inquirimus, unde illa Codicum discrepantia sit orta.

§. III.

Quamvis vero haud spernenda Versionum copia jam indicatos versus apponat, nihilominus defectus eorum in Codicibus tam MStis quam impressis plurimis sese exerit. Primus, in quo non conspiciuntur illi, Codex MStus R. *Hillelis* esse fertur, teste Richardo Simonio in Critic. Sacr. Lib. I. cap. XXII. p. m. edit. Gallic, 124. & 125. quod cognovit ex MSto R.

A 3

The-

Theodori, qui nostros versus exhibet, in cujus vero margine annotatur, duos illos versus in R. Hillelis codice non legi. Huic Judæi maximam autoritatem tribuunt, quia ex eorum sententia est antiquissimus. Auctor libri Juchasin fol. 132. sequentia de R. Hillelis Codice scripsit:

בשנ' תתקנ' היה שמה
 גדר — במלכות לואן ואז
 הוציאו משם ספר הארבעה
 ועשרים אשר נקרא הכיליא
 שכתב אותם ר' הלל ומשם
 היו מגזרים כל הספרים
 ואני ראיתי חלק מהם
 שנמכרו באפריקא ובזמני
 היר' ט' מאות שנה שנכתבו
 והקמתי אמר בחלק הדקדוק
 בפסוק למען תזכרו שהחומש
 היר' בטוליטולא:

Anno 956 h. e. a Christo nato 1196. fuit magna destructio Judeorum in regno Legionensi. Tunc eduxerunt ex eo XXIV. libros, quos Biblia vocamus, a R. Hillel scripta, secundum que correxerunt omnes codices. Et ego vidi partem eorum venditam in Africa. Eo tempore, quo vidi, erant nongentos annos scripta. R. David Kimchi in Parte Grammatices in versu lemaan, dixit, quod Pentateuchus fuerit Toleti.

Tempus, quo Auctor libri Juchasin partem Codicis Hilleliani vidit, sine dubio fuit illud Judæis Hispanicis fatale, quo solum Hispanicum vertere sunt coacti, h. e. tempus post natum Chr. 1492. currens. Hoc tempore Codex Hillelis ætatem nongentorum annorum tulerat ex opinione nostri Judæi. Ex quo sequitur Codicem Hillelis Sexto Christianæ æræ seculo esse scriptum. Sed R. Hillel, quem hujus Codicis Scribam credunt Judæi, vixit seculo IV. post N. C. ipse enim
 Autor

Autor Juchasin p. 90. floruisse Hillelem refert, anno contractuum 670. h. e. Christi 360. Ex quo liquido satis apparet, alium R. Hillelem hujus Codicis Scriptorem fuisse. Richard. Simon. l. c. observat, diversas hujus Codicis lectiones esse levissimas, nec nisi in grammaticis rebus, quæ a recentioribus sunt inventæ, a reliquis Codicibus abire. Nobis videtur, ætatem Hilleliani Codicis eodem veritatis patrocinio niti, quo illa, quam R. Azarias de Haadumim in Imbre Bina cap. 9. p. 53. b. de Codice ab Esdra ipso consignato tradidit, de quo Bartoloc. B. R. Part. II. p. m. 800. ut & le Long. in Bibl. S. p. m. 62. videndi. Jactant Judæi multa de antiquis Codicibus, quæ Eruditi falsa deprehendunt. Codex Hillelianus sine dubio ad Masoram erat emendatus, scriptis ab alia manu literis, ab alia vocalibus, quales plures Codices prostant, qui vix XI. seculum superant.

§. IV.

Secundus Codex, in quo nostri versus desiderati sunt, fuit R. Haaj, qui secundum R. David Gans Part. I. f. m. 36. b. vita excessit Anno M. 4797. secundum alios 4798. h. e. Anno Christi 1037. vel 1038. Hic interrogatus, cur duo versus nostri non legantur in libro Josuæ, respondit, licet hoc in loco non reperiantur, eosdem tamen in Paralipom. exstare. Docet hoc R. David Kimchi in Commentar. ad Cap. XXI. Josuæ vers. 7.

Observavi, quod interrogatus sit Rabbenu Haj fel. memorie de hac re, qui respondit, quamvis non hoc loco adducantur ista urbes, eas tamen allegari in 1. Paral. VI. 78. 79. ex quo constat, quod in eorum libris non scripta fuerint ista urbium nomina.

ראיתי כי נשאר רבינו
האיי דל כוזאת השאלה והשיב
אף על פי דהכ' לא השיב
להו כדברו הימי' השיב להו
נראה מתשובתו כי אינן
כתובים בספריהם :

Non